

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
	بخش اول: کلیات مجموعه‌سازی
۳	فصل اول: کلیات درباره‌ی نشر و ناشران در ایران و جهان
۳	مقدمه
۴	تعریف نشر
۴	مراحل اصلی نشر (تولید محتوا، چاپ و نشر)
۶	دوره‌های تغییر و تحول نشر (نشر سنتی، نشر مدرن، نشر پسامدرن)
۷	تأثیر نشر الکترونیک بر مجموعه‌سازی
۸	حق مؤلف، مالکیت مادی و معنوی نشر
۱۱	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۲	خودآزمایی
۱۳	فصل دوم: تعاریف و مباحث کلی مجموعه‌سازی
۱۳	مقدمه
۱۴	مجموعه‌ی بحث‌ها درباره‌ی مجموعه‌سازی
۱۵	مجموعه‌سازی، توسعه و مدیریت مجموعه
۱۹	خط مشی (سیاست انتخاب) و ضرورت‌های آن
۱۹	بیانیه یا خط مشی مجموعه‌سازی
۲۰	خط مشی انتخاب مواد یا برنامه‌ی مجموعه‌سازی
۲۲	بیانیه انتخاب و تدوین آن
۲۴	کمیته انتخاب منابع اطلاعاتی و اعضای آن
۲۶	خط مشی توسعه‌ی مجموعه‌ی منابع دیجیتال

صفحه	عنوان
۳۱	دسترسی و دسترس پذیری
۳۲	چرخه حیات مجموعه
۳۳	آینده مدیریت مجموعه
۳۵	جمع بندی و نتیجه گیری
۳۶	خودآزمایی
۳۷	فصل سوم: انواع کتابخانه ها و انواع اطلاعاتی برای مجموعه سازی
۳۷	مقدمه
۳۸	انواع کتابخانه ها و مجموعه سازی (کتابخانه ملی، کتابخانه تخصصی، ...
۴۴	انواع منابع اطلاعاتی و مجموعه سازی
۴۵	معرفی انواع منابع اطلاعاتی
۴۷	پایگاه های اطلاعاتی و انواع آن
۵۰	تأثیر انواع منابع اطلاعاتی و اینترنت و وب بر مجموعه سازی
۵۱	جمع بندی و نتیجه گیری
۵۲	خودآزمایی
بخش دوم: انتخاب منابع	
۵۳	فصل چهارم: ابزارهای انتخاب
۵۳	مقدمه
۵۳	تعریف ابزارهای انتخاب
۵۴	آشنایی با انواع ابزارهای انتخاب منابع
۶۵	آشنایی با ابزارهای انتخاب وبی
۶۸	جمع بندی و نتیجه گیری
۶۸	خودآزمایی
۶۹	ابزارهای کمکی انتخاب، کتاب شناسی ها و راهنماها
۷۰	ابزارهای کمکی نقد و بررسی
۷۱	فصل پنجم: معیارهای ارزیابی منابع اطلاعاتی
۷۱	مقدمه
۷۲	معیارهای ارزیابی و انتخاب منابع
۷۳	معیارهای ارزیابی منابع اطلاعاتی (چاپی)

صفحه	عنوان
۷۴	پایگاه‌های اطلاعاتی و منابع الکترونیک (غیر چاپی)
۸۳	تعریف و اهداف ارزشیابی مجموعه
۸۷	وجین، مبادله، اهدا
۹۴	مبادله منابع اطلاعاتی کتابخانه
۹۵	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۹۸	خودآزمایی
۱۰۰	فصل ششم: مراحل و روش‌های انتخاب منابع اطلاعاتی
۱۰۰	مقدمه
۱۰۱	مهارت‌ها و روش‌های انتخاب منابع
۱۰۹	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۱۰	خودآزمایی
بخش سوم: سفارش	
۱۱۲	فصل هفتم: سفارش‌ها
۱۱۲	مقدمه
۱۱۳	فرایندها و مراحل سفارش
۱۱۶	انواع سفارش
۱۲۳	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۲۳	خودآزمایی
بخش چهارم: تأمین و دریافت منابع کتابخانه‌ای	
۱۲۵	فصل هشتم: شیوه‌های تأمین و تهیه مواد کتابخانه‌ای فارسی و خارجی
۱۲۵	مقدمه
۱۲۶	خرید
۱۲۶	خرید کنسرسیومی
۱۲۸	مدل‌های کنسرسیوم
۱۲۹	مزایا، معایب و موانع خرید کنسرسیومی
۱۳۲	خرید کنسرسیومی مجلات و منابع علمی
۱۳۲	مکانیسم‌های خرید کنسرسیومی و اشتراک منابع الکترونیک
۱۳۳	اتتلاف‌های بین‌المللی کنسرسیوم‌های کتابخانه‌ای

صفحه	عنوان
۱۳۶	نمونه‌هایی از خرید کنسرسیون می منابع علمی در جهان
۱۴۲	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۴۳	خودآزمایی
۱۴۴	فصل نهم: شیوه‌های تهیه پیاپی‌ها
۱۴۴	مقدمه
۱۴۵	تأمین مجلات الکترونیک رایگان
۱۴۶	شیوه‌های دسترسی به مجلات الکترونیک
۱۴۷	انواع مدل‌های خرید و اشتراک در تأمین مجلات
۱۵۰	کنسرسیون مجلات الکترونیک
۱۵۶	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۵۷	خودآزمایی
۱۵۸	فصل دهم: انواع رویکردهای خرید در مجموعه‌سازی
۱۵۸	مقدمه
۱۵۹	مدل‌های متمرکز، نیمه‌متمرکز، غیرمتمرکز
۱۶۱	رویکردهای خرید کنسرسیون می
۱۶۴	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۶۵	خودآزمایی
۱۶۶	فصل یازدهم: امور مالی مربوط به مجموعه‌سازی
۱۶۶	مقدمه
۱۶۷	بودجه، شیوه‌های دریافت وجه از امور مالی، مسائل مالی مربوط به مجموعه‌سازی
۱۷۰	شیوه‌های دریافت وجه از امور مالی
۱۷۵	مشکلات احتمالی در امور مالی
۱۷۵	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۷۶	خودآزمایی
۱۷۷	فصل دوازدهم: مدیریت هزینه‌ها: آشنایی با مدل‌های قیمت‌گذاری منابع اطلاعاتی و ...
۱۷۷	مقدمه
۱۷۸	مدیریت هزینه‌ها از طریق آشنایی با جزئیات هزینه‌ها
۱۷۹	قیمت‌گذاری محصولات نشر

صفحه	عنوان
۱۸۲	فاکتورهای مؤثر بر قیمت گذاری نشریات در کنسرسیوم‌ها
۱۸۳	عناصر داده‌ای تأثیرگذار بر قیمت‌ها (مدل قیمت گذاری)
۱۸۳	مدل‌های قیمت گذاری نشریات
۱۸۹	جمع‌بندی و نتیجه‌گیری
۱۹۰	خودآزمایی
۱۹۲	پیوست‌ها
۲۰۵	منابع
۲۱۴	منابع برای مطالعه بیشتر

پیشگفتار

مجموعه‌سازی به عنوان یکی از اولویت‌های اصلی و اساسی در مباحث حرفه کتابداری مطرح است. به طور طبیعی غنای کتابخانه‌ها با رشد کمی و کیفی مجموعه تداوم می‌یابد و مجموعه‌سازی از مهم‌ترین و اصلی‌ترین وظایف هر کتابخانه محسوب می‌شود. امروزه کتابخانه‌ها از هر نوعی که باشند با مسائلی نظیر افزایش مجموعه، فضای محدود و ناکافی، فرسودگی مواد اطلاعاتی، تنگناهای بودجه، تغییر نیازهای کاربران، جابه‌جایی و تغییر برنامه‌ای و سازمانی مواجه‌اند. گرچه راه‌حلی واحد و ساده برای حل مشکلات وجود ندارد، روش جاری یا دوره‌ای برنامه به بحث مجموعه می‌تواند برخی از مشکلات مربوط به استفاده از منابع موجود و دسترس‌پذیری آن‌ها را کاهش دهد.

امیدواریم کتاب پیش‌رو با عنوان مدیریت مجموعه‌سازی برای دانشجویان رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی مفید واقع گردد. این کتاب شامل سه بخش کلی و دوازده فصل است: فصل اول به کلیات درباره نشر و ناشران در ایران و جهان اختصاص دارد. فصل دوم شامل تعاریف و مباحث کلی مجموعه‌سازی است. فصل سوم به انواع کتابخانه‌ها و انواع منابع اطلاعاتی برای مجموعه‌سازی، انواع کتابخانه‌ها و مجموعه‌سازی (کتابخانه ملی، کتابخانه تخصصی، کتابخانه دانشگاهی، کتابخانه عمومی، کتابخانه آموزشی) می‌پردازد. فصل چهارم ابزارهای انتخاب منابع را توضیح می‌دهد. در فصل پنجم معیارهای ارزیابی منابع اطلاعاتی، در فصل ششم مراحل و روش‌های انتخاب منابع اطلاعاتی، در فصل هفتم سفارش‌ها، در فصل هشتم شیوه‌های تأمین و تهیه مواد کتابخانه‌ای فارسی و خارجی، در فصل نهم شیوه‌های تهیه پاینده‌ها، در فصل دهم انواع رویکردهای خرید در مجموعه‌سازی، در فصل یازدهم امور مالی مربوط به مجموعه‌سازی و در فصل دوازدهم مدیریت هزینه‌ها (آشنایی با مدل‌های قیمت‌گذاری منابع اطلاعاتی و کنسرسیوم‌ها) بررسی شده است.

کتاب حاضر به سفارش گروه محترم علم اطلاعات و دانش‌شناسی «سمت» تألیف شده است و نویسندگان کمال تشکر خود را از سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت) که به چاپ کتاب اقدام کرده‌اند اظهار می‌دارند.

زهرا ابادری، فهیمه باب‌الحوادثی

مرداد ۱۳۹۷